

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2017 r.

w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej

Na podstawie art. 6c ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1512 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 624 i 1503) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zadania realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”, związane z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej, określonych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/1165 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiającym tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców (Dz. Urz. UE L 170 z 1.07.2017, str. 31, z późn. zm.¹⁾), zwanym dalej „rozporządzeniem 2017/1165”.

§ 2. Agencja realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 1 rozporządzenia 2017/1165, zwanej dalej „wsparciem”, w tym przeprowadza kontrole, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2017/1165.

§ 3. Prezes Agencji przekazuje Komisji Europejskiej powiadomienia i informacje, o których mowa w art. 11 rozporządzenia 2017/1165.

§ 4. 1. Wsparcie przysługuje:

- 1) organizacji producentów owoców i warzyw, uznanej na podstawie odrębnych przepisów i realizującej program operacyjny, o którym mowa w art. 33 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz.

¹⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 233 z 09.09.2017, str. 1.

UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”;

- 2) producentowi owoców niebędącemu członkiem organizacji producentów, o której mowa w pkt 1, będącemu producentem rolnym w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853), który posiada gospodarstwo rolne o łącznej powierzchni co najmniej 1 ha, w którym prowadzi uprawę owoców, a powierzchnia działki rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, na której prowadzi daną uprawę, wynosi co najmniej 0,1 ha.

2. Wsparcie jest udzielane za przeprowadzenie operacji wycofania z rynku produktów wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia w okresie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 rozporządzenia 2017/1165, jeżeli zostały spełnione warunki określone w rozporządzeniu 2017/1165.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, zamierzający ubiegać się o wsparcie składa do dyrektora oddziału regionalnego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę powiadomienie o zamiarze dokonania operacji określonej w ust. 2, zwane dalej „powiadomieniem”, nie później niż 7 dni przed planowanym dniem przeprowadzenia tej operacji.

4. Powiadomienie zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu, o którym mowa w ust. 1, zamierzającego ubiegać się o wsparcie;
- 2) numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 12 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeżeli został nadany;
- 3) informacje dotyczące:
 - a) ilości produktów objętych planowaną operacją, w tym ilości każdego z rodzajów produktów objętych tą operacją,

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865, Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 261, Dz. Urz. UE L 130 z 19.05.2016, str. 20 oraz Dz. Urz. UE L 135 z 24.05.2016, str. 1.

- b) przeznaczenia produktów objętych planowaną operacją na bezpłatną dystrybucję, o której mowa w art. 34 ust. 4 rozporządzenia nr 1308/2013, albo na cele inne niż bezpłatna dystrybucja;
- 4) datę planowanego przeprowadzenia operacji;
- 5) oznaczenie działek ewidencyjnych, na których jest lub była prowadzona uprawa produktów objętych planowaną operacją, oraz informację o powierzchni tej uprawy z podaniem powierzchni, na której jest lub była prowadzona uprawa poszczególnych rodzajów produktów objętych planowaną operacją;
- 6) inne informacje niezbędne do udzielenia wsparcia i przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2017/1165.

5. Powiadomienie składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję.

6. Jeżeli łączna ilość produktów wynikająca z powiadomienia przekracza limit:

- 1) 20 000 ton – w przypadku podmiotu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo
- 2) 200 ton – w przypadku podmiotu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2

– uznaje się, że łączna ilość produktów wynikająca z tego powiadomienia jest równa odpowiedniemu limitowi, a ilość danego rodzaju produktu wynikająca z tego powiadomienia jest równa iloczynowi ilości tego produktu oraz stosunku odpowiedniego limitu do łącznej ilości produktów wynikającej z tego powiadomienia.

7. Jeżeli ten sam podmiot złożył więcej niż jedno powiadomienie, przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do powiadomienia, którego złożenie spowodowało przekroczenie odpowiedniego limitu określonego w ust. 6, z tym że, obliczając łączną ilość produktów oraz ilość danego rodzaju produktu, które uznaje się za wynikające z tego powiadomienia, zamiast odpowiedniego limitu określonego w ust. 6 uwzględnia się różnicę między tym limitem a łączną ilością produktów wynikającą z poprzednio złożonych przez ten podmiot powiadomień.

8. Powiadomienia złożone przez ten sam podmiot po złożeniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 7, nie podlegają rozpatrzeniu i nie są uwzględniane przy udzielaniu wsparcia.

9. Jeżeli ilość danego rodzaju produktu wynikająca z powiadomienia w przeliczeniu na powierzchnię uprawy, z której pochodzi ten produkt, jest większa od odpowiedniego dla tego produktu maksymalnego plonu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia, uznaje się, że ilość ta jest równa iloczynowi powierzchni uprawy, z której pochodzi ten produkt, i odpowiedniego dla tego produktu maksymalnego plonu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Maksymalna ilość produktów objęta operacjami, za które może zostać udzielone wsparcie w odniesieniu do produktów, o których mowa w art. 1 ust. 2:

- 1) lit. a i b rozporządzenia 2017/1165 – wynosi 77 565 ton;
- 2) lit. c rozporządzenia 2017/1165 – wynosi 425 ton;
- 3) lit. h rozporządzenia 2017/1165 – wynosi 510 ton.

2. W dniu, w którym suma ilości produktów wynikających z powiadomień przekroczy ilość, o której mowa w ust. 1, Prezes Agencji poda do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji informację o:

- 1) zakończeniu przyjmowania powiadomień dotyczących operacji obejmujących odpowiednią grupę produktów;
- 2) wysokości współczynnika przydziału stosowanego w odniesieniu do ilości produktów wynikających z powiadomień złożonych w tym dniu oraz w okresie ostatnich pięciu dni poprzedzających ten dzień.

3. Powiadomienie złożone po dniu, o którym mowa w ust. 2, nie podlega rozpatrzeniu i nie jest uwzględniane przy udzielaniu wsparcia.

4. Współczynnik przydziału, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, stanowi iloraz różnicy między ilością, o której mowa w ust. 1, a sumą ilości produktów wynikających z powiadomień złożonych przed piątym dniem poprzedzającym dzień, o którym mowa w ust. 2, oraz sumy ilości produktów wynikających z powiadomień złożonych w dniu, o którym mowa w ust. 2, i w okresie ostatnich pięciu dni poprzedzających ten dzień.

5. Do objęcia operacją kwalifikuje się ilość produktów wynikająca z powiadomienia, przy czym w przypadku operacji objętej powiadomieniem złożonym w dniu, o którym mowa w ust. 2, albo w okresie ostatnich pięciu dni poprzedzających ten dzień do objęcia tą operacją kwalifikuje się ilość produktów stanowiąca iloczyn ilości produktów wynikającej z tego powiadomienia oraz współczynnika przydziału, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

§ 6. 1. Jeżeli informacja, o której mowa w § 5 ust. 2, zostanie podana do publicznej wiadomości do dnia 26 marca 2018 r., a ilość produktów objęta operacjami przeprowadzonymi do tego dnia okaże się mniejsza niż ilość tych produktów kwalifikująca się do objęcia operacjami zaplanowanymi do przeprowadzenia do tego dnia, Prezes Agencji w dniu 5 kwietnia 2018 r. poda do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji informację o:

- 1) ilości tych produktów, jaka pozostała do wykorzystania w ramach limitu określonego w § 5 ust. 1, stanowiącej różnicę między ilością produktów kwalifikującą się do objęcia

operacjami zaplanowanymi do przeprowadzenia do dnia 26 marca 2018 r., a ilością produktów objętą operacjami przeprowadzonymi do tego dnia;

- 2) możliwości złożenia przez podmioty, o których mowa w § 4 ust. 1, dodatkowych powiadomień dotyczących operacji obejmujących te produkty.

2. Podmiot, o którym mowa w § 4 ust. 1, składa powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, do dyrektora oddziału regionalnego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego podmiotu, nie później niż 7 dni przed planowanym dniem przeprowadzenia tej operacji. Przepisy § 4 ust. 4–9 stosuje się odpowiednio.

3. W dniu, w którym suma ilości produktów wynikających z powiadomień, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przekroczy ilość wskazaną w informacji podanej na podstawie ust. 1 pkt 1, Prezes Agencji poda do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji informację o:

- 1) zakończeniu przyjmowania powiadomień, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 2) wysokości współczynnika przydziału stosowanego w odniesieniu do ilości produktów wynikającej z powiadomień, o których mowa w ust. 1 pkt 2, złożonych w tym dniu i w okresie ostatnich pięciu dni poprzedzających ten dzień.

4. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, złożone po dniu, o którym mowa w ust. 3, nie podlega rozpatrzeniu i nie jest uwzględniane przy udzielaniu wsparcia.

5. Współczynnik przydziału, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, stanowi iloraz różnicy między ilością, o której mowa w ust. 1 pkt 1, a sumą ilości produktów wynikających z powiadomień, o których mowa w ust. 1 pkt 2, złożonych przed piątym dniem poprzedzającym dzień, o którym mowa w ust. 3, oraz sumy ilości produktów wynikających z powiadomień, o których mowa w ust. 1 pkt 2, złożonych w dniu, o którym mowa w ust. 3, i w okresie ostatnich pięciu dni poprzedzających ten dzień.

6. Do objęcia operacją kwalifikuje się ilość produktów wynikająca z powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przy czym w przypadku operacji objętej tym powiadomieniem złożonym w dniu, o którym mowa w ust. 3, albo w okresie ostatnich pięciu dni poprzedzających ten dzień do objęcia tą operacją kwalifikuje się ilość produktów stanowiąca iloczyn ilości produktów wynikającej z tego powiadomienia oraz współczynnika przydziału, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.

§ 7. Współczynniki przydziału, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i § 6 ust. 3 pkt 2, zaokrągla się do drugiej cyfry po przecinku:

- 1) w dół – jeżeli trzecia cyfra po przecinku jest mniejsza niż 5 albo

2) w górę – jeżeli trzecia cyfra po przecinku należy do przedziału od 5 do 9.

§ 8. 1. Operacja wycofania z rynku produktów z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję, o której mowa w art. 34 ust. 4 rozporządzenia nr 1308/2013, polega na przekazaniu tych produktów jednostce organizacyjnej lub osobie fizycznej, których rejestr prowadzi Prezes Agencji na podstawie art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r. poz. 58 oraz z 2017 r. poz. 624 i 1503), z tym, że w przypadku, o którym mowa w art. 34 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1308/2013, wyłącznie jednostce organizacyjnej, która jest dodatkowo organizacją pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60, 573 i 1909).

2. Operacja wycofania z rynku produktów z przeznaczeniem na cele inne niż bezpłatna dystrybucja, o której mowa w art. 34 ust. 4 rozporządzenia nr 1308/2013, polega na przekazaniu tych produktów jednostce organizacyjnej lub osobie fizycznej, których rejestr prowadzi Prezes Agencji na podstawie art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu lub Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie art. 24 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, 1213 i 1593), przy czym produkty te mogą być przekazane wyłącznie z przeznaczeniem na:

- 1) pasze dla zwierząt, o których mowa w § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie określenia sposobu zagospodarowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. z 2009 r. poz. 29), lub
- 2) cele energetyczne – podmiotowi prowadzącemu biogazownię.

3. Potwierdzeniem przekazania produktów wycofanych z rynku jest świadectwo wystawione na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję przez podmiot odbierający te produkty, potwierdzające odbiór tych produktów i zawierające co najmniej informacje:

- 1) identyfikujące podmiot wycofujący z rynku dany produkt, w tym:
 - a) imię i nazwisko albo nazwę tego podmiotu,
 - b) miejsce zamieszkania i adres albo siedzibę i adres tego podmiotu,

- c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer identyfikacyjny REGON tego podmiotu – jeżeli zostały nadane, a w przypadku osoby fizycznej – również numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL);
- 2) dotyczące produktu wycofywanego z rynku, w tym:
- a) rodzaj produktu i jego masa netto z podaniem jaka część produktu spełnia wymagania jakości handlowej oraz jaka część nie spełnia tych wymagań, oraz daty wycofania z rynku tego produktu,
 - b) opakowania produktu,
 - c) środek transportu i jego numer rejestracyjny,
 - d) miejsce, do którego został dostarczony ten produkt i termin jego odbioru,
 - e) numeru partii dostarczonego produktu;
- 3) identyfikujące podmiot odbierający dany produkt, w tym:
- a) imię i nazwisko albo nazwę tego podmiotu,
 - b) miejsce zamieszkania i adres zamieszkania albo siedzibę i adres tego podmiotu,
 - c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer identyfikacyjny REGON tego podmiotu – jeżeli zostały nadane, a w przypadku osoby fizycznej – również numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL);

§ 9. 1. Wsparcie jest udzielane na wniosek podmiotu, o którym mowa w § 4 ust. 1, w drodze decyzji administracyjnej, przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego podmiotu.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, na wniosek podmiotu, o którym mowa w § 4 ust. 1, udziela się również wsparcia, o którym mowa w art. 16 i 17 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 57).

3. Wnioski o udzielenie wsparcia składa się w terminach, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2017/1165.

4. Wniosek o udzielenie wsparcia składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję.

5. Wniosek o udzielenie wsparcia zawiera informacje niezbędne do ustalenia wysokości wsparcia, w tym co najmniej:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę podmiotu ubiegającego się o wsparcie;

- 2) numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 12 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności podmiotu ubiegającego się o wsparcie, jeżeli został nadany;
- 3) numer rachunku bankowego podmiotu ubiegającego się o wsparcie, na który ma być wypłacone wsparcie;
- 4) informacje dotyczące:
 - a) ilości produktów objętych operacją, w tym ilości każdego z rodzajów produktów objętych tą operacją,
 - b) przeznaczenia produktów objętych operacją na bezpłatną dystrybucję, o której mowa w art. 34 ust. 4 rozporządzenia nr 1308/2013, albo na cele inne niż bezpłatna dystrybucja;
- 5) oznaczenie działek ewidencyjnych, na których była prowadzona uprawa produktów objętych operacją, oraz informację o powierzchni tej uprawy z podaniem powierzchni, na której była prowadzona uprawa poszczególnych rodzajów produktów objętych operacją;
- 6) informacje dotyczące:
 - a) miejsca, z którego produkt objęty operacją został wysłany do odbiorcy,
 - b) numeru partii dostarczonego produktu objętego operacją i ilości tego produktu,
 - c) środka transportu i jego numer rejestracyjny.

6. Do wniosku o udzielenie wsparcia oprócz dokumentów, o których mowa w art. 10 ust. 3 rozporządzenia 2017/1165, dołącza się:

- 1) świadectwo zgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw wydane przez właściwy organ Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych;
- 2) dokument, o którym mowa w § 8 ust. 3.

7. Oświadczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 3 rozporządzenia 2017/1165, składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję.

§ 10.1. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji, wydając decyzję o udzieleniu wsparcia, określa wysokość wsparcia jako iloczyn ilości produktów objętych operacją oraz maksymalnej kwoty wsparcia określonej dla danego rodzaju produktu objętego operacją w załączniku II do rozporządzenia 2017/1165 z uwzględnieniem stosownych redukcji

w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 3 oraz w art. 6 w ust. 1 akapit 2 tego rozporządzenia.

2. Przy obliczaniu wysokości wsparcia uwzględnia się ilość produktów danego rodzaju objętych operacją, nie większą jednak niż ilość produktów kwalifikująca się do objęcia tą operacją zgodnie odpowiednio z § 5 ust. 5 albo § 6 ust. 6.

3. W przypadku operacji wycofania z rynku produktów, przeprowadzonej przez podmioty, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, jeżeli wysokość wsparcia w przeliczeniu na 1 ha upraw, z których pochodzą produkty objęte tą operacją, przekracza maksymalny poziom wsparcia określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wsparcie przysługuje w wysokości stanowiącej iloczyn maksymalnego poziomu wsparcia określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia i powierzchni tych upraw.

§ 11. Obliczenie równowartości kwoty wsparcia w złotych następuje zgodnie z zasadami określonymi w art. 36 lit. c rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 18, z późn. zm.³⁾).

§ 12. Środki z tytułu wsparcia Agencja wypłaca w terminie określonym w art. 12 rozporządzenia 2017/1165.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 27 z 03.02.2015, str. 7 i Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 11.

Załączniki do rozporządzenia
Rady Ministrów z dnia ...
(poz. ...)

Załącznik nr 1

**MAKSYMALNE PLONY UZYSKIWANE Z UPRAW OWOCÓW OBJĘTYCH
WSPARCIEM**

Lp.	Produkt	Maksymalny plon w dt/ha
1	jabłka kod CN 0808 10	306
2	gruszki kod CN 0808 30	114
3	śliwki kod CN 0809 40 05	90
4	brzoskwinie kod CN 0809 30	200

Załącznik nr 2

**MAKSYMALNY POZIOM WSPARCIA W PRZELICZENIU NA 1 HA UPRAW,
Z KTÓRYCH POCHODZĄ PRODUKTY OBJĘTE OPERACJĄ WYCOFANIA Z
RYNKU**

Lp.	Produkt	Maksymalny poziom wsparcia na 1 ha w odniesieniu do operacji wycofania z rynku produktów z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję (w euro)	Maksymalny poziom wsparcia na 1 ha w odniesieniu do operacji wycofania z rynku produktów z przeznaczeniem na cele inne niż bezpłatna dystrybucja (w euro)
1	jabłka kod CN 0808 10	5 195,88	2 022,66
2	gruszki kod CN 0808 30	2 718,90	906,30
3	śliwki kod CN 0809 40 05	3 060,00	918,00
4	brzoskwinie kod CN 0809 30	5 380,00	2 690,00

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Rady Ministrów będzie stanowiło wykonanie upoważnienia zawartego w art. 6c ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1512, z późn. zm.) i będzie kolejnym aktem prawnym wdrażającym uregulowania UE mające na celu uruchomienie mechanizmu wsparcia dla producentów wybranych gatunków owoców w związku z wprowadzeniem przez władze Federacji Rosyjskiej zakazu przywozu produktów rolnych pochodzących z państw UE.

Z dniem 1 lipca 2017 r. weszło w życie rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1165 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów niektórych owoców (Dz. Urz. UE L 170 z 1.07.2017, str. 31, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem 2017/1165”. Zgodnie z informacją przedstawioną w preambule do rozporządzenia 2017/1165, Komisja Europejska, na podstawie regularnego monitorowania i oceny sytuacji na rynku unijnym stwierdziła, że sytuacja na rynku owoców i warzyw pochodzących z upraw innych niż wieloletnie poprawiła się, ponieważ większość produkcji dotkniętej rosyjskim zakazem importu została przekierowana na inne rynki i dlatego ich ceny się ustabilizowały. Natomiast uprawy wieloletnie (niektóre owoce) są bardziej wymagające i ich przystosowanie zajmuje więcej czasu. Ponieważ sytuacja na rynkach niektórych owoców jeszcze się nie poprawiła w wystarczającym stopniu i występuje rzeczywiste zagrożenie zakłóceniami na rynku UE, Komisja postanowiła, że dopóki ta sytuacja trwa, tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia są nadal potrzebne i powinny zostać przedłużone na kolejny rok w odniesieniu do niektórych owoców.

W celu wprowadzenia do polskiego porządku prawnego możliwości udzielania tymczasowego nadzwyczajnego wsparcia na podstawie przepisów rozporządzenia 2017/1165 w odniesieniu do operacji kwalifikujących się do tego wsparcia, przeprowadzonych w okresie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 rozporządzenia 2017/1165, należy wydać odpowiednie przepisy.

Uwzględniając przepisy art. 6c ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w proponowanych przepisach projektu rozporządzenia, wskazano Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”, jako jednostkę odpowiedzialną za wykonywanie ww. zadań związanych z udzielaniem wsparcia, o którym mowa w art. 1 ust. 1 rozporządzenia 2017/1165. Przepis art. 6c ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa upoważnia Radę Ministrów m.in. do wyznaczenia Agencji jako jednostki organizacyjnej wykonującej określone obowiązki i

uprawnienia, a także określenia zadań Agencji mających na celu wykonanie tych obowiązków i uprawnień, w przypadku gdy takie obowiązki i uprawnienia wynikają z przepisów Unii Europejskiej dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej. Stosownie do preambuły rozporządzenie 2017/1165 zostało przyjęte uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”, a w szczególności jego art. 219 ust. 1. Rozporządzenie nr 1308/2013 jest jednym z podstawowych uregulowań Unii Europejskiej dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej.

Zgodnie z proponowanymi przepisami, wsparcie udzielane na podstawie rozporządzenia 2017/1165 może przysługiwać organizacjom producentów owoców i warzyw uznanym na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r. poz. 58, z późn. zm.), które realizują program operacyjny, oraz producentom owoców, którzy nie są członkami takich organizacji. Pomoc powinna przysługiwać producentom kierującym zebrane owoce na rynek, to jest prowadzącym produkcję towarową. Przewidziane w § 4 ust. 1 pkt 2 minimalne limity dotyczące powierzchni gospodarstwa rolnego (1 ha) oraz powierzchni uprawy, z której pochodzą owoce objęte daną operacją (0,1 ha), mają na celu wyeliminowanie z mechanizmu wsparcia rolników prowadzących produkcję na niewielką skalę lub amatorsko, na zaopatrzenie własne, którzy w normalnych warunkach nie uzyskiwaliby przychodów ze sprzedaży.

Proponowane przepisy będą przewidywały, że wsparcie udzielane będzie wyłącznie w odniesieniu do operacji wycofania z rynku owoców z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję oraz na inne cele, np. na pasze dla zwierząt oraz jako surowiec do produkcji biogazu. Przepisy UE przewidują dodatkowo możliwość udzielania wsparcia w odniesieniu do operacji niezbiierania oraz zielonych zbiorów, które *de facto* polegają na niszczeniu płodów rolnych, bez możliwości ich alternatywnego zagospodarowania. Określając założenia do proponowanych rozwiązań przewidziano, że objęte pomocą owoce powinny być w pierwszej kolejności wykorzystane w celach konsumpcyjnych. Tym samym pomoc powinna obejmować w szczególności operacje wycofania z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję, polegające na przekazaniu wycofanych z rynku produktów do organizacji charytatywnych i innych jednostek, o których mowa w art. 34 ust. 4 lit. b rozporządzenia nr 1308/2013. Przepisy UE pozwalają na zastosowanie w odniesieniu do tego rodzaju operacji stawek

wsparcia na poziomie znacznie wyższym niż w przypadku pozostałych typów operacji kwalifikujących się do wsparcia na podstawie rozporządzenia 2017/1165. W projekcie rozporządzenia określony został warunek przewidujący, że jako organizacje charytatywne upoważnione do bezpłatnej dystrybucji wycofanych z rynku owoców, kwalifikowały się będą wyłącznie organizacje pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.), wpisane do rejestru prowadzonego przez Prezesa Agencji na podstawie art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu. Rozwiązanie takie ma na celu wyeliminowanie przypadków, w których sztucznie, tylko na potrzeby tego mechanizmu wsparcia, powoływane byłyby podmioty prowadzące działalność charytatywną. Doświadczenie zdobyte przy realizacji uprzednio uruchamianych mechanizmów o podobnym charakterze wskazuje, że spontanicznie tworzone podmioty tego rodzaju nie były odpowiednio technicznie przygotowane do prowadzenia bezpłatnej dystrybucji wycofanych z rynku produktów. Ponadto, wskutek braku znajomości przepisów prawnych, wśród osób prowadzących takie podmioty lub w nich zatrudnionych, występowało ryzyko, że organizacje producentów lub producenci rolni, którzy przeprowadzili operacje wycofania z rynku owoców przekazując swoje produkty na rzecz tych podmiotów, nie kwalifikowałyby się do uzyskania wsparcia. Wprowadzenie ograniczenia katalogu podmiotów, które mogą brać udział w operacjach bezpłatnej dystrybucji jako organizacje charytatywne, do organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zagwarantuje, że bezpłatna dystrybucja będzie realizowana przez jednostki doświadczone w prowadzeniu działalności charytatywnej, nad którymi – na podstawie art. 28 ww. ustawy – sprawuje nadzór minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Jednocześnie, projektowane uregulowania będą przewidywały możliwość uzyskania wsparcia za przeprowadzenie operacji wycofania z rynku owoców z przeznaczeniem na cele inne niż bezpłatna dystrybucja, tj. na pasze dla zwierząt oraz do wykorzystania w biogazowniach na cele energetyczne. Takie przeznaczenie wycofanych z rynku produktów będzie mogło stanowić alternatywę wobec operacji wycofania z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję w sytuacji, w której podmioty upoważnione do odbioru produktów wycofywanych z rynku na bezpłatną dystrybucję nie będą w stanie odebrać takiej ilości owoców, jaką planowałyby wycofać z rynku podmioty, o których mowa w § 4 ust. 1 projektowanego rozporządzenia. Powiadomienia poprzedzające przeprowadzenie ww. operacji przekazywane są przez podmioty uprawnione do wsparcia

dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji właściwemu ze względu na miejsce ich zamieszkania lub siedzibę. Proponowane przepisy określają termin składania oraz zakres ww. powiadomienia. Podobnie wnioski o pomoc są składane przez uprawniony podmiot do dyrektora oddziału regionalnego Agencji, a wsparcie wypłacane jest na podstawie decyzji tego organu.

Łączna ilość produktów kwalifikujących się do objęcia planowaną operacją lub operacjami, które zamierza przeprowadzić jeden podmiot uprawniony do wsparcia zgodnie z § 4 ust. 1 projektu rozporządzenia nie przekracza 200 ton. Jeżeli jednak wskazana w powiadomieniu ilość produktów objętych planowaną przez dany podmiot operacją przekracza ww. pułap, wówczas za kwalifikującą się do wsparcia uznaje się 200 ton. W przypadku, w którym ww. powiadomienie dotyczy dwóch lub więcej produktów, ich ilość zredukowana jest proporcjonalnie przez zastosowanie współczynnika stanowiącego iloraz 200 ton oraz łącznej ilości produktów objętych tym powiadomieniem.

Zgodnie z proponowanymi przepisami, inaczej określa się udział poszczególnych produktów w sytuacji, w której dany podmiot złożył kilka powiadomień, a wynikająca z nich łączna ilość produktów objętych planowanymi operacjami przekracza 200 ton. W takiej sytuacji zredukowana jest ilość produktów wynikająca z ostatniego powiadomienia. Jednocześnie, w takim przypadku współczynnik redukcji stanowi iloraz różnicy 200 ton i ilości produktów wynikającej z poprzednich powiadomień oraz łącznej ilości produktów objętych tym powiadomieniem.

W przypadku powiadomień o zamiarze wycofania z rynku składanych przez organizacje producentów, o których mowa w § 4 ust.1 projektu rozporządzenia, zamiast limitu 200 t ma zastosowanie limit 20 000 ton. Proponowana dywersyfikacja maksymalnych limitów ilości produktów, które mogą być objęte operacjami wycofania z rynku przez pojedynczego producenta owoców oraz pojedynczą organizację producentów owoców i warzyw realizującą program operacyjny, wynika z konieczności uwzględnienia faktu, iż te ostatnie zrzeszają co najmniej pięciu producentów. Jednak organizacje producentów to często podmioty zrzeszające znacznie większą liczbę producentów, skupiające podaż względnie dużej ilości produkcji owoców. To właśnie te podmioty najczęściej realizowały sprzedaż owoców na rynek Federacji Rosyjskiej, a w rezultacie to one najdotkliwiej odczuły skutki wprowadzonego embargo. Głównym celem funkcjonowania organizacji producentów uznawanych na podstawie przepisów unijnych jest koncentracja podaży owoców i warzyw wyprodukowanych przez ich członków oraz wprowadzanie tej produkcji do sprzedaży. Podmioty te działają w imieniu i w interesie swoich członków. Koncentracja podaży owoców

i warzyw w podmiotach powiązanych z producentami pozwala na wzmocnienie pozycji rynkowej tych ostatnich. Organizacje producentów odpowiedzialne za prowadzenie handlu owocami i warzywami dostarczonymi przez ich członków są w stanie odpowiednio reagować na bieżące zmiany na rynkach tych produktów. Podmioty te, prowadząc odpowiednie analizy rynkowe, potrafią lepiej niż pojedynczy producenci dostosowywać swoją ofertę do popytu, zarówno pod kątem ilości, jak i jakości sprzedawanej produkcji. W rezultacie funkcjonowanie organizacji producentów owoców i warzyw umożliwia lepsze zrównoważenie relacji podaży-popytowych i powinno służyć stabilizacji cen oferowanych producentom na rynkach tych produktów. W warunkach krajowych, w których podaż owoców i warzyw oferowana przez rolników jest bardzo rozdrobniona (taka struktura podaży niekorzystnie odbija się na pozycji rynkowej producentów), rozwiązanie polegające na promowaniu zrzeszania się producentów w organizacjach, powinno mieć bardzo pozytywny wpływ na zrównoważenie cen oferowanych przez nich produktów.

Wobec powyższego, zastosowanie limitów ilości produktów, które uprawnione podmioty zamierzają objąć operacjami wycofania, zróżnicowanych ze względu na to, czy podmiot ten jest producentem indywidualnym, czy organizacją producentów realizującą program operacyjny, jest uzasadnione. Zrównanie limitów byłoby de facto dyskryminujące z punktu widzenia dostępu producentów zrzeszonych w organizacjach producentów do pomocy udzielanej na podstawie rozporządzenia 2017/1165, ponieważ maksymalna ilość produktów, która może być objęta wycofaniem z rynku, pochodzących od jednego członka organizacji producentów realizującej program operacyjny, byłaby na ogół znacznie mniejsza niż na przykład w przypadku producenta indywidualnego.

Rozwiązanie polegające na ograniczeniu ilości produktów objętych operacjami przeprowadzanymi przez jeden podmiot ma na celu zapewnienie dostępu do przedmiotowego mechanizmu możliwie największej liczbie kwalifikujących się do wsparcia podmiotów, przy jednoczesnym zachowaniu stosunkowo elastycznego dostępu do mechanizmu.

Przepis § 4 ust. 9 projektowanego rozporządzenia przewiduje ograniczenie ilości owoców (w przeliczeniu na 1 hektar powierzchni ich uprawy), które mogą być zgłaszane w ramach powiadomień o zamiarze przeprowadzenia operacji kwalifikujących się do wsparcia. W myśl tego przepisu zgłaszana w powiadomieniu ilość owoców w przeliczeniu na 1 hektar uprawy, z której pochodzą, nie może być większa niż maksymalne plony określone w załączniku nr 1 do projektowanego rozporządzenia. Rozwiązanie takie ma na celu wyeliminowanie sytuacji, w których podmioty wymienione w § 4 ust. 1 tekstu rozporządzenia składałyby powiadomienia, z których wynika, że zamierzałyby objąć operacjami wycofania

z rynku ilości produkcji większe niż możliwe do uzyskania z posiadanej przez te podmioty powierzchni upraw.

Proponowane brzmienie § 5 ust. 1 ma na celu określenie katalogu produktów, które mogą zostać objęte operacjami kwalifikującymi się do wsparcia. Ponadto proponowany przepis określa dla poszczególnych grup produktów maksymalne łączne ilości, które mogą zostać objęte tymi operacjami. Ilości te odpowiadają limitom ustalonym w odniesieniu do Polski w załączniku I do rozporządzenia 2017/1165, z wyjątkiem ilości określonej dla grupy obejmującej jabłka i gruszki (§ 5 ust. 1 pkt 1). Zgodnie z proponowanym przepisem § 5 ust. 1 pkt 1, proponowana ilość w przypadku grupy obejmującej jabłka i gruszki wynosi 77 565 ton i jest o 2 000 ton większa niż limit wynikający z załącznika I do rozporządzenia 2017/1165.

Rozwiązanie polegające na zwiększeniu ww. limitu wynika z możliwości przewidzianej w art. 2 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia 2017/1165, zgodnie z którym państwo członkowskie może rozdysponować pomoc finansową na operacje skutkujące ograniczeniem podaży produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia pod warunkiem, że ilość tych produktów nie przekroczy 2 000 ton na państwo członkowskie. Ilość tę proponuje się przeznaczyć na operacje obejmujące produkty, o których mowa w proponowanym § 5 ust. 1 pkt 1 projektu rozporządzenia, ponieważ rynki tych produktów są najbardziej narażone na destabilizację w związku z embargiem wprowadzonym przez władze Federacji Rosyjskiej.

Zgodnie z proponowanymi przepisami § 5 i 6 projektowanego rozporządzenia, ilości produktów, które będą mogły zostać objęte operacjami wycofania z rynku, zostaną rozdysponowane w dwóch turach. Jeżeli w ramach pierwszej tury maksymalne limity, o których mowa w proponowanym § 5 ust. 1 projektu rozporządzenia, zostałyby w całości rozdysponowane na podstawie powiadomień, o których mowa w § 4 ust. 3 rozporządzenia, przed dniem 26 marca 2018 r., wówczas w ramach kolejnej tury rozdysponowana zostałaby ilość produktów, która wbrew temu, co wynikało z uprzednio złożonych powiadomień, nie została objęta operacjami przeprowadzonymi przed dniem 26 marca 2018 r. (różnica pomiędzy ilością, jaką zaplanowano do tego dnia objąć operacjami wycofania z rynku, oraz ilością objętą faktycznie przeprowadzonymi do tego dnia operacjami). Rozwiązanie polegające na przydzieleniu podmiotom, o których mowa w § 4 ust. 1, ilości, które mogą zostać objęte operacjami wycofania w dwóch turach ma na celu ograniczenie ryzyka niewykorzystania dostępnych środków, np. w związku z zaniechaniem realizacji operacji wycofania przez podmioty, które złożyły powiadomienia o zamiarze ich przeprowadzenia.

Ponadto proponowane przepisy § 5 i 6 przewidują zastosowanie współczynników

przydziałów w sytuacjach, w których łączne ilości produktów zgłoszone w powiadomieniach o zamiarze przeprowadzenia operacji wycofania z rynku, przekroczą w przypadku pierwszej tury – maksymalne limity przewidziane w proponowanym § 5 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia, a w przypadku drugiej – łączną ilość produktów, których wycofanie z rynku zaplanowano przed dniem 26 marca 2018 r., ale ich w tym terminie nie zrealizowano. W takiej sytuacji, do objęcia operacją wycofania z rynku kwalifikuje się ilość produktów stanowiąca iloczyn ilości produktów wynikającej z tego powiadomienia oraz współczynnika przydziału. W przypadku gdy okres, w którym przyjmowane będą powiadomienia, będzie dłuższy niż sześć dni, współczynnik przydziału będzie miał zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do powiadomień, które zostały złożone w ostatnich sześciu dniach ich przyjmowania. Do operacji wycofania, w odniesieniu do których powiadomienia zostałyby złożone wcześniej, kwalifikowała się będzie pełna ilość produktów zgłoszona w tych powiadomieniach. Rozwiązanie takie ma na celu wyeliminowanie sytuacji, w których w przypadku przedłużania się okresu składania powiadomień, podmioty, które stosunkowo wcześniej zaplanowałyby przeprowadzenie operacji wycofania z rynku (np. w terminie poprzedzającym dzień, w którym łączna, wynikająca z powiadomień ilość produktów objętych planowanymi operacjami wycofania z rynku przekroczy maksymalny limit, o którym mowa w § 5 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia) na etapie jej realizacji nie wiedziałyby, jaki współczynnik przydziału powinien mieć zastosowanie. Zważywszy, że zgodnie z proponowanymi przepisami, powiadomienie musi zostać złożone nie później niż 7 dni przed planowaną operacją, podmiot wymieniony w § 4 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia w każdym przypadku na etapie realizacji tych operacji będzie dysponował informacją, czy w odniesieniu do danej operacji ma zastosowanie współczynnik przydziału, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości.

W proponowanym przepisie § 7 określono sposób, w jaki zaokrągla się współczynniki przydziału, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2 i § 6 ust. 3 pkt 2.

Proponowany przepis § 9 ust. 1 wskazuje, że organem wydającym decyzję w zakresie udzielania wsparcia jest dyrektor oddziału regionalnego Agencji, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę tego podmiotu. Proponowany przepis § 9 ust. 2 ma na celu doprecyzowanie, że wniosek o pomoc udzielaną podmiotom, o których mowa w § 4 ust. 1 projektu rozporządzenia powinien w stosowanych przypadkach obejmować również wsparcie, o którym mowa w art. 16 i 17 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i

warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 57), tj. za ich sortowanie i pakowanie oraz transport. W proponowanym brzmieniu § 9 ust. 5 określony został zakres wniosku o udzielenie wsparcia.

Proponowane przepisy § 10 przewidują ponadto sposób określania przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji wysokości wsparcia udzielanego na podstawie rozporządzenia 2017/1165.

Zgodnie z § 10 ust. 3 projektu rozporządzenia wsparcie udzielane w odniesieniu do operacji wycofania z rynku przeprowadzonych przez producentów niezrzeszonych w organizacjach producentów realizujących programy operacyjne, w przeliczeniu na 1 hektar, nie może przekraczać poziomów określonych w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia. Wysokość maksymalnych poziomów wsparcia na 1 ha udzielanego z tytułu realizacji operacji wycofania z rynku z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję została skalkulowana w euro jako iloczyn poszczególnych stawek wsparcia określonych w załączniku II do rozporządzenia 2017/1165 stosowanych w odniesieniu do bezpłatnej dystrybucji oraz maksymalnych plonów uzyskiwanych z upraw owoców objętych wsparciem, określonych w załączniku nr 1 do projektowanego rozporządzenia. W podobny sposób skalkulowane zostały maksymalne limity wsparcia na 1 ha udzielanego producentom indywidualnym z tytułu realizacji operacji wycofania z rynku z przeznaczeniem na cele inne niż bezpłatna dystrybucja. Kalkulacja ta uwzględniała jednak stawki określone w załączniku II do rozporządzenia nr 2017/1165 stosowane w odniesieniu do celów innych niż bezpłatna dystrybucja zredukowane o 50%. Konieczność zastosowania w powyższej kalkulacji stawek zredukowanych wynika z przepisu art. 6 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia 2017/1165.

W celu zapewnienia przejrzystości i jednolitości procedur, w projekcie rozporządzenia przewidziano obowiązek udostępnienia przez Agencję formularza powiadomień o planowanych operacjach oraz formularza wniosku o udzielenia wsparcia.

W projekcie rozporządzenia określono sposób przeliczenia kwot wyrażonych w euro na złote polskie. Zgodnie z proponowanym przepisem § 11 przeliczenie takie dokonywane będzie zgodnie z zasadami określonymi w art. 36 lit. c rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 18). Przepis art. 36 lit. c przewiduje, że przeliczenia pomocy dokonuje się w sposób tożsamy z tym, jaki ma zastosowanie w odniesieniu do operacji przeprowadzanych przez organizacje producentów owoców i warzyw na podstawie

rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 (w przedmiotowym zakresie przepisy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 zostały zastąpione przepisami rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mogą być stosowane w tych sektorach, a także zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011), czyli przyjmuje się, że terminem operacyjnym dla kursu walutowego jest dzień, w którym odbywa się operacja wycofania.

Biorąc pod uwagę konieczność jak najszybszego rozpoczęcia przyznawania pomocy w ramach nadzwyczajnych środków wsparcia, w związku kontynuacją zakazu przywozu do Federacji Rosyjskiej i związanych z tym problemów ekonomicznych dla producentów owoców, niezbędne jest niezwłoczne wdrożenie w przepisach krajowych postanowień rozporządzenia 2017/1165 oraz określenie terminów składania wniosków. Wymaga tego ważny interes państwa, jakim jest poprawa niezwykle trudnej sytuacji producentów owoców oraz uniknięcie potencjalnego kryzysu na rynku tych produktów. W związku z powyższym, w § 14 proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 7 dni od dnia jego ogłoszenia. Mając na względzie zainteresowanie producentów owoców uzyskaniem wsparcia w celu rekompensaty ewentualnych strat, a więc jak najszybszym skorzystaniem z mechanizmu zaproponowanego w projektowanym rozporządzeniu, wejście w życie projektowanego rozporządzenia w tym terminie nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Wskazana w proponowanym załączniku nr 1, wysokość maksymalnych plonów owoców, które zgodnie ze składanymi powiadomieniami miałyby zostać objęte ww. operacjami, została określona w konsultacji z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy.

Wprowadzenie projektowanych przepisów nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Jurgiel

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jacek Bogucki – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Łukasz Kowalczyk, Naczelnik Wydziału Produktów Ogrodniczych, Departament Rynków Rolnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi tel. 22 623 16 53, lukasz.kowalczyk@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 21.09.2017 r.</p> <p>Źródło: ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1512 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 624)</p> <p>oraz</p> <p>rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1165 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców (Dz. Urz. UE L 170 z 1.07.2017, str. 31)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych: _____</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W dniu 7 sierpnia 2014 r. rząd rosyjski wprowadził zakaz przywozu do Federacji Rosyjskiej niektórych produktów rolnych pochodzących z UE, w tym owoców i warzyw. W czerwcu 2015 r. władze rosyjskie podjęły decyzję o kontynuacji embargo do sierpnia 2016 r. W dniu 29 czerwca 2016 r. zakaz ten został przedłużony do końca 2017 r. Wobec ww. działań władz rosyjskich należało uwzględnić zagrożenie związane z destabilizacją unijnego rynku owoców i warzyw. Na podstawie przepisów art. 219 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 Komisja Europejska od 2014 r. przyjęła szereg uregulowań prawnych wprowadzających kolejne mechanizmy wsparcia unijnego sektora owoców i warzyw. Na podstawie ww. uregulowań podmioty unijne tj.: organizacje producentów owoców i warzyw oraz producenci indywidualni, mogły dokonywać operacji skutkujących ograniczeniem podaży na rynkach tych produktów. Uregulowania w zakresie przeprowadzania operacji kwalifikujących się do pomocy udzielanej na podstawie ww. przepisów (tj. operacje wycofania z rynku z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję, wycofania z rynku na cele inne niż bezpłatna dystrybucja, zielone zbiory oraz niezbiorenie) wynikają z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 oraz rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz. Urz. L Nr 138 z 25.5.2017, str. 4). Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1165 przewiduje możliwość kontynuacji wspierania producentów niektórych owoców, których rynki mogłyby ulec destabilizacji.

Zgodnie z informacją przedstawioną w preambule do rozporządzenia 2017/1165, Komisja Europejska, na podstawie regularnego monitorowania i oceny sytuacji na rynku unijnym stwierdziła, że sytuacja na rynku owoców i warzyw pochodzących z upraw innych niż wieloletnie poprawiła się, ponieważ większość produkcji dotkniętej rosyjskim zakazem importu została przekierowana na inne rynki i dlatego ich ceny się ustabilizowały. Natomiast uprawy wieloletnie (niektóre owoce) są bardziej wymagające i ich przystosowanie zajmuje więcej czasu. Ponieważ sytuacja na rynkach niektórych owoców jeszcze się nie poprawiła w wystarczającym stopniu i występuje rzeczywiste zagrożenie zakłóceniami na rynku UE, Komisja postanowiła, że dopóki ta sytuacja trwa, tymczasowe

nadzwyczajne środki wsparcia są nadal potrzebne i powinny zostać przedłużone na kolejny rok w odniesieniu do niektórych owoców.

W celu wprowadzenia do polskiego porządku prawnego możliwości udzielania tymczasowego nadzwyczajnego wsparcia na podstawie przepisów rozporządzenia 2017/1165 w odniesieniu do operacji kwalifikujących się do tego wsparcia, przeprowadzonych w okresie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 rozporządzenia 2017/1165, należy wydać odpowiednie przepisy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wdrażane rozwiązanie podobnie jak mechanizmy uruchamiane uprzednio na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 1031/2014 oraz 2016/921, ma w szczególności na celu ograniczenie podaży produktów sektora ogrodniczego tradycyjnie eksportowanych przez państwa członkowskie UE do Rosji przed wprowadzeniem embarga, i w rezultacie ustabilizowanie ich cen na rynkach UE. Wprowadzone przez Komisję Europejską przepisy przewidują możliwość przeprowadzenia m.in. operacji wycofania z rynku określonych gatunków owoców w terminie do 30 czerwca 2018 r. W ramach ww. operacji przewidziano w przypadku Polski możliwość wycofania z rynku: 75 565 ton jabłek i gruszek, 425 ton śliwek oraz 510 ton brzoskwiń i nektaryn. Jednocześnie ww. przepisy UE umożliwiają wycofanie z rynku dodatkowo 2 000 ton owoców, gatunków wybranych przez państwo członkowskie spośród wymienionych w art. 1 ust. 2 rozporządzenia 2017/1165.

W przedmiotowym projekcie przewidziano podobne zasady funkcjonowania systemu wsparcia, do tych, które miały zastosowanie w przypadku uprzednio uruchomionych mechanizmów wsparcia sektora ogrodniczego w związku z rosyjskim embargo, na podstawie:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. poz. 1468, z późn. zm.), oraz
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 września 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. poz. 1523 oraz z 2017 r. poz. 1174, z późn. zm.).

Istotna zmiana, jaką przewidziano w przedmiotowym projekcie rozporządzenia względem ww. uregulowań polega na tym, że kompetencje w zakresie administrowania mechanizmem, które na podstawie ww. przepisów przypisane były Agencji Rynku Rolnego, stosownie do proponowanych przepisów, przypisane będą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Konieczność zastosowania takiego rozwiązania jest konsekwencją wygaszenia Agencji Rynku Rolnego (z dniem 1 września 2017 r.) oraz treści przepisów art. 6c ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Przepis, o którym mowa upoważnia Radę Ministrów m.in. do wyznaczenia wyłącznie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako jednostki organizacyjnej wykonującej określone obowiązki i uprawnienia wynikające z przepisów Unii Europejskiej dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej.

Zważywszy, że istotna część krajowej podaży owoców tradycyjnie kierowana była do Federacji Rosyjskiej, również ryzyko wystąpienia sytuacji kryzysowej na rynku krajowym tych produktów pozostaje istotne. Tym samym ograniczenie podaży owoców w ramach oferowanych na podstawie przepisów UE rozwiązań powinno zapewnić stabilność cen owoców na rynku krajowym w sezonie handlowym 2017/2018.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1165 obowiązuje wprost we wszystkich krajach członkowskich UE. W związku z powyższym zasady realizacji instrumentów wsparcia rynku we wszystkich krajach członkowskich są zbliżone. Z uwagi na fakt, że rozporządzenie zostało opublikowane i weszło w życie w dniu 1 lipca 2017 r., brak jest informacji odnośnie do sposobu implementacji w/w aktu prawnego w innych państwach członkowskich.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organizacje producentów owoców i warzyw realizujące program operacyjny oraz producenci indywidualni, niezrzeszeni w ww. organizacjach.	Ok. 174 tys. gospodarstw rolnych, w których uprawiane są jabłonie. Ok. 66,3 tys. gospodarstw rolnych, w których uprawiane są grusze. Ok. 95 tys. gospodarstw rolnych, w których uprawiane są śliwy. Gospodarstwa, w których uprawiane są brzoskwinie i nektaryny. 19 organizacji producentów owoców i warzyw realizujących programy operacyjne.	Powszechny Spis Rolny 2010 oraz informacje uzyskane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.	Możliwość uzyskania rekompensaty strat ponoszonych w związku z kontynuacją wprowadzonego w sierpniu 2014 r. przez władze Federacji Rosyjskiej zakazu przywozu produktów rolnych z UE. Stabilizacja sytuacji ekonomicznej producentów owoców.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z § 31 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz § 7 ust. 1 zarządzenia nr 23 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie trybu opracowywania, uzgadniania i ogłaszania aktów normatywnych oraz opracowywania i uzgadniania dokumentów rządowych, przedmiotowy projekt zostanie skierowany do konsultacji publicznych, w szczególności do rolniczych organizacji społecznych i zawodowych oraz rolniczych związków branżowych, tj. do: Krajowej Rady Izb Rolniczych, NSZZ RI „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”, Krajowego Związku Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, Forum Związków Zawodowych, Krajowej Izby Gospodarczej Przemysłu Spożywczego i Opakowań, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Krajowej Rady Spółdzielczej, Związku Zawodowego Rolników „OJCZYŻNA”, Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Business Centre Club, Związku Rzemiosła Polskiego, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Konfederacji Lewiatan, Krajowego Związku Grup Producentów Rolnych Izba Gospodarcza, Związku Zawodowego Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”, Krajowego Związku Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Związku Zawodowego Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Polskiej Izby Handlu, Polskiego Związku Zawodowego Rolników, Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie, Rady Dialogu Społecznego, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw, Krajowego Związku Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw, Polskiego Związku Ogrodniczego, Polskiego Związku Zawodowego Rolników, Stowarzyszenia „Grupy Wielkopolskie”, Stowarzyszenia Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw UNIA OWOCOWA, Stowarzyszenia Producentów Owoców i Warzyw „CUIAVIA”, Stowarzyszenia Producentów Pomidorów i Ogórków Pod Ostonami, Towarzystwa Rozwoju Sadów Karłowych, Związku Sadowników RP, Stowarzyszenia Krajowa Unia Producentów Soków, Polskiego Związku Pracodawców - Usługodawców Rolnych Myślęcinek, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem*												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	<p>budżet UE – łączna szacunkowa kwota finansowania – 31 435 846 euro.</p> <p>Prefinansowanie ww. środków z budżetu środków europejskich będzie mogło nastąpić do wysokości środków dostępnych na realizację Wspólnej Polityki Rolnej w roku 2017 w ramach limitu przewidzianego na ten cel w ustawie budżetowej na rok 2017, jak również w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Pomoc ustanowiona na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/1165 będzie finansowana wyłącznie z budżetu UE, który jest zasilany ze składek wszystkich państw członkowskich UE, zgodnie z ich procentowym udziałem w sumie zasobów własnych UE. Zakładając, że udział Polski w składce do budżetu ogólnego UE wynosi 3,2%, można przyjąć, że w takim stopniu polska wpłata do budżetu UE sfinansuje ww. wydatki tj. w odniesieniu do szacowanej kwoty dla Polski oznacza udział polskiej składki w wysokości 1 mln EUR.</p> <p>Wydatki związane z realizacją ww. pomocy refundowane będą z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, co oznacza, że będą prefinansowane z wydatków krajowego budżetu środków europejskich. Wydatki na realizację ww. pomocy nie zwiększą kwoty środków zaplanowanych na finansowanie WPR na rok 2017 w budżecie środków europejskich, ani nie przekroczą kwoty dochodów budżetu środków europejskich powiększonych o zaplanowany deficyt.</p> <p>Do kalkulacji łącznej kwoty wydatków przyjęto następujące założenia”</p> <ul style="list-style-type: none"> - przydzielona dla Polski ilość owoców zostanie w całości objęta operacjami wycofania z rynku, kwalifikującymi się do pomocy; - wszystkie przeprowadzone operacje to operacje wycofania z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję (za które przysługuje najwyższa stawka pomocy); - ww. operacjami objęte zostaną wyłącznie jabłka, śliwki oraz brzoskwinie; - w przypadku wszystkich ww. operacji podmioty uprawnione będą wnioskowały o pomoc za sortowanie i pakowanie oraz transport, o której mowa art. 16 i 17 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 											

	nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 57); - dla wszystkich ww. operacji za transport produktów objętych operacjami wycofania, przyjęte zostaną stawki pomocy za transport dla odległości między miejscem wycofania a miejscem dostawy wynoszącej od 25 km do 200 km, tj. 41,4 euro/t.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Zdjęcie z rynku nadmiaru owoców przyczyni się do jego ustabilizowania, a bezpłatnie dystrybuowane owoce uzupełnią dietę beneficjentów opieki społecznej i innych uprawnionych placówek, stanowiąc również pomoc finansową dla najbiedniejszych rodzin oraz przyczynią się do promowania zdrowego stylu odżywiania się.
Ograniczenie podaży owoców na rynku może skutkować wzrostem cen tych produktów płaconych przez konsumentów.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Przewiduje się, że wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Wejście w życie projektu rozporządzenia umożliwi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokonywanie wypłat rekompensat dla producentów owoców i warzyw.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
